

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Egy polgárközpontúbb és emberközelibb belső piaci politika kialakítása (saját kezdeményezésű vélemény)

(2012/C 143/04)

Előadó: **Jorge Pegado LIZ**

2011. január 20-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság eljárási szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján úgy határozott, hogy saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Egy polgárközpontúbb és emberközelibb belső piaci politika kialakítása (saját kezdeményezésű vélemény).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2012. február 1-jén elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2012. február 22–23-án tartott, 478. plenáris ülésén (a február 22-i ülésnapon) 118 szavazattal 3 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

„Az Európa mellett szóló érvek folyamatosan átalakulnak. Európa egy olyan elképzelés, amelyet a politikai és gazdasági körülményekhez kell alakítani.”

(José Manuel Barroso, Expresso, 2011. november 19.)

1. Bevezetés

1.1 Közel húsz éve elmúlt az a nap, amelyről Jacques Delors úgy gondolta, hogy addigra az európai egységes piac kialakítása befejeződik, és mindenféle korlátok vagy akadályok nélkül működik. Itt az ideje, hogy az EGSZB által képviselt szervezett civil társadalom feltegye a kérdést: „Hol tartunk, és merre tovább?”

1.2 Jelenleg azonban nem vizsgálhatjuk anélkül a belső piacot, hogy az európai projekt egész modelljét is felül ne vizsgáljuk. Minden okunk megvan arra, hogy feltegyük a kérdést: vajon fog-e még létezni 2050-ben Európa – abban a formájában, amelyben néhányan annyira igyekeztek felépíteni, mások pedig fokozatosan megkísérelték lebontani az elmúlt 60 év alatt –, a szabadság modelljeként és a kultúra népszerűsítőjeként, kiállva a béke, a népek barátsága és az emberek egyenlősége mellett egy megkülönböztetéstől és korlátoktól mentes világban. Ezt a kérdést tette fel a közelmúltban Michel Barnier európai biztos is egy, a Humboldt egyetemen tartott hatásos beszédében.

1.3 A kérdés különösen helytálló, tekintettel a napjainkban tapasztalható rendkívüli zűrzavarra, amelyben Európa egy makacs, inkább rendszerszintű, mint ciklikus természetű válsággal birkózik, amely nem csupán gazdasági és pénzügyi krízis, hanem a társadalmi és kulturális értékek válsága is, amelyből az érdekcsoportok EGSZB-ben képviselt széles köre nem lát egyértelmű kiutat.

1.4 Jelenleg foglalkoztatási válság van. A helyzet olyan súlyos, hogy Európa nem tud több munkahelyeket garantálni polgárainak. E válságos helyzetből az egyetlen kiút a növekedés beindításán keresztül vezet, a növekedés serkentésének elsődleges eszköze pedig csakis a belső piac maradéktalan megvalósulása lehet.

1.5 Emiatt a **szervezett civil társadalom igen jogosan tesz fel kérdéseket** az érvényes, a Lisszaboni Szerződés által kialakított uniós intézményi modell válságkezelési képességeire vonatkozóan. **Kétkelődik** abban, hogy a jelenlegi gazdasági és pénzügyi modell képes eredményes és megfelelő önszabályozásra, és komolyan aggódik amiatt, hogy hiányoznak a követ-

kezetes és eredményes szabályozási intézkedések, illetve minden oldal egyre több elszigetelt és egymásnak ellentmondó döntést hoz. **Felteszi a kérdést**, hogy miként lehetne hatékonyabban és szigorúbban ellenőrizni a pénzügyi rendszert, tekintettel a tőzsdék egymást követő összeomlására annak összes elkerülhetetlen és káros társadalmi és gazdasági következményével együtt. **Fél** attól, hogy a válság mélyen ható tüneteiből a világszintű recesszió fenyegető veszélyére tekintettel az következik, hogy az európai modell a jelenlegi formájában összeomolhat. A civil társadalom ezért arra kéri jelenlegi vezetőit, mutassák meg, hogy megvan a szükséges ambíciójuk és jövőkéjük ahhoz, hogy képesek legyenek sikeresen megújítani az európai gazdasági és társadalmi modellt a Szerződésben lefektetett értékek és elvek szerint.

1.6 Így hát különösen örömteli, hogy jelen vélemény kidolgozásával párhuzamosan az EFTA Tanácsadó Bizottsága is szükségesnek tartotta, hogy véleményt alkosson ugyanebben a témában, illetve hogy egy Oslóban tartott együttes ülésen alkalom nyílt az eszmecserére. ⁽¹⁾

2. A belső piac: mi az, és mire való?

2.1 A „közös piac” elképzelését már az eredeti szöveg is tartalmazta mint a gazdasági tevékenységek összehangolt fejlődésének, a folyamatos és kiegyensúlyozott expanzióknak, a stabilitás növelésének, az életszínvonal gyors emelkedésének és a tagállamok közötti kapcsolatok szorosabbá tételének **alapvető eszközét** (2. cikk). **A belső piacot már a kezdetektől nem egyedülálló politikaként vagy az EFTA-hoz hasonlóan egyszerű szabadkereskedelmi övezetként képzelték el, hanem egy átfogó stratégia részeként.**

2.2 Így határozták meg a körvonalait annak, ami később a belső piaci politikává nőtte ki magát, amelyről egyesek úgy tartják – joggal –, hogy az európai politikák „ékköve”. Létrehozását fokozatosan, tizenkét éves átmeneti időszak során (8. cikk) képzelték el, a Szerződés életbe lépése után legfeljebb 15 éven belül.

⁽¹⁾ Lásd az EFTA Tanácsadó Bizottsága és a munkaerőpiac megfigyelőközpontja közös következtetéseit: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.smo-observatory-smo-spotlight.21343>.

2.3 A végrehajtás érdekében kialakított eszközök ellenére a politikai, társadalmi és gazdasági körülmények felülkerekedtek az 1957-ben kialakított elképzeléseken, és nem lehetett nem észrevenni, hogy 15 év elteltével még nagyon messze álltunk azoknak a céloknak az elérésétől, amelyeknek a „közös piac” kialakításához kellett volna vezetniük.

2.4 A belső piac megvalósításáról 1985-ben közzétett fehér könyv egyértelmű célokat határozott meg annak érdekében, hogy a kivitelezés 1992-re lezáruljon. Ugyanakkor érezhetővé vált, hogy a Római Szerződést módosítani szükséges a fehér könyvben kitűzött politikai célok végrehajtásának megkönnyítése érdekében. Így jött létre az Egységes Európai Okmány, ⁽²⁾ amely jelentős változásokat vezetett be a belső piachoz kapcsolódó területeken, nevezetesen:

- a) egyhangú szavazás helyett **minősített többség** a jogszabályoknak a belső piac kialakítása céljából történő közelítése kapcsán elfogadandó intézkedésekhez (8a. és 100a. cikk);
- b) első utalás **magas szintű védelemre** az egészséghez, biztonsághoz és fogyasztóvédelemhez kapcsolódó intézkedések tekintetében (100a. cikk (3) bekezdés);
- c) a **kölcsönös elismerés elvének** általános elfogadása az Európai Bíróság által a *Cassis de Dijon*-ügyben hozott híres ítélet alapján (100b. cikk);
- d) egyértelmű felszólítás arra, hogy a belső piac megvalósítása során alapvető célkitűzésként vegyék figyelembe a **gazdasági és társadalmi kohéziót** (130a. és 130b. cikk).

2.5 A belső piac megvalósításával kapcsolatos új rendelkezések azonban csak 1992-ben, az Európai Uniónak a Maastrichti Szerződés ⁽³⁾ értelmében történő létrehozásával nyertek tartalmat – eddigre bőven világossá vált, hogy a belső piac létrehozása jócskán kicsúszik a meghatározott 1992-es határidőből. ⁽⁴⁾

2.6 Valójában nyilvánvaló volt, hogy a legtöbb tagállamban újra megjelentek a jogszabályi és nem jogszabályi akadályok, amelyekhez az Európai Bizottság részéről liberális és megengedő politika is járult, a belső piac megvalósításának folyamatát gyakorlatilag holtpontra juttatva számos különösen fontos területen, elsősorban a szolgáltatások tekintetében.

2.7 A belső piac megvalósításával kapcsolatosan indított számos kezdeményezés csupán az **egymáshoz nem kapcsolódó, összehangolatlan jogharmonizációs intézkedések halmozódását eredményezte, amelyek nem kapcsolódtak**

semmiféle átfogó politikához. Ezeket a kezdeményezéseket a tagállamok gyakran olyan nemzeti politikák bevezetésével akadályozták, amelyek csökkentették a szabad versenyt, illegális állami támogatást osztottak, új kvótakorlátozásokat vagy hasonló hatású intézkedéseket vezettek be, és rendszeresen visszautasítottak mindenfajta előrelépést olyan fontos területeken, mint az ágazati integráció, az adózás vagy a gazdaságirányítás.

2.8 Egyes tagállamok nem teljesítése vagy fenntartásai miatt csupán korlátozott hatással jártak még a látszólag sikeres, örömmel fogadott kezdeményezések is, mint a schengeni szabályok elfogadása, az egységes valuta bevezetése, a szabadság és jogérvényesülés térségének nemrégiben történt uniós alapra helyezése, vagy az Alapjogi Charta beépítése a Lisszaboni Szerződés végleges változatába. Ráadásul ezek alkalmazási és hatókörét korlátozták – vagy akár nyíltan semmibe vették –, és nem egészítették ki őket olyan alapvető kapcsolódó intézkedésekkel sem, mint amilyen egy hatékony európai pénzügyi politika létrehozása lett volna. Mindez magyarázatul szolgál arra, hogy miért **képtelen Európa megbirkózni a jelenlegi válsággal**, amely a szakadék szélére sodorta – Jacques Delors használta ezt a kifejezést a *Le Soir* és a *Le Temps* újságírói által készített interjúban 2011. augusztus 18-án.

2.9 Az EGSZB már régóta figyelmeztet egy egyértelmű paradigmaváltás szükségességére, amely a belső piac megvalósítása során a minőséget helyezi előtérbe, középponti jelentőséget tulajdonít általában a polgárok, és konkrétan a fogyasztók és a munkavállalók gyakorlati érdekeinek és alapvető jogainak, és a szociális megfontolásokat egyenrangúan kezeli a gazdaságiakkal. Ez részét képezi egy polgárközpontú elképzelésnek, szemben az eddig követett, tisztán gazdasági vonallal, amely felelőssé tehető a ma jellemző korlátozottsáért, határozatlansáért, ellenállásért és bizalomhiányért. ⁽⁵⁾

2.10 Az Európai Bizottság jelenlegi elnöke második hivatali idejének kezdetén közzétette elképzeléseit a 21. századi egységes belső piacról. ⁽⁶⁾ Az erről szóló dokumentum egy korábbi, „Polgárközpontú program – eredményeket Európának” című közlemény ⁽⁷⁾ folyamánya is volt. Természetes módon várakozást keltett az az Európai Bizottság által keltett benyomás, hogy alapvető elmozdulást tart helyesnek az egységes piachoz való politikai hozzáállásban annak érdekében, hogy az a polgárok és a fogyasztók számára a legtöbb haszonnal járjon. Miután a belső piacot többé nem különálló politikának, hanem egyfajta, a jelenlegi Európa 2020 stratégia előfutárát jelentő átfogó jellegű stratégia részének tekintette, az Európai Bizottság a fogyasztói bizalom növelését, a gazdasági integráció és a társadalmi kohézió fokozását, illetve azt jelölte ki fő célul, hogy egy globalizált világban, egy fenntartható Európán belül tudásalapú társadalom jöjjön létre. Az új megközelítés alapvető eszköze egy ésszerűsített, egyszerűsített jogalkotási környezetben megvalósuló minden eddiginél jobb szabályozás volt. ⁽⁸⁾

⁽²⁾ HL L 169., 1987.6.29.

⁽³⁾ HL L 191., 1992.7.29. A dokumentum a Spinelli-terv egy következményének tekinthető, amelyben megkísérelték összeegyeztetni a föderalisták és ellenfelek álláspontját.

⁽⁴⁾ Az Európai Bizottság közleménye: A belső piac 1992 utáni működése – A Sutherland-jelentés nyomán (SEC(92) 2277, 1992. december 2.), illetve az EGSZB véleménye (HL C 201., 1993.7.26., 59. o.), amelynek következtetései ma is érvényesek, és alapos megfontolásra érdemesek.

⁽⁵⁾ Lásd egyebek közt az alábbi EGSZB-véleményeket: HL C 39., 1996.2.12., 70. o., HL C 255., 2005.10.14., 22. o., HL C 204., 2008.8.9., 1. o., HL C 347., 2010.12.18., 8. o., HL C 44., 2011.2.11., 68. o., valamint „A Lisszaboni Szerződés hatása a belső piac működésére” című tájékoztató jelentés.

⁽⁶⁾ Közlemény: Egységes piac a polgárok számára (COM(2007) 60 final, 2007. február 21.).

⁽⁷⁾ COM(2006) 211 final, 2006. május 10.

⁽⁸⁾ HL C 77., 2009.3.31., 15. o.

2.11 Az új megközelítés megszilárdítása érdekében az Európai Bizottság felkérte Mario Monti korábbi európai biztost, hogy állítson össze egy lényegbevágó jelentést. Ennek ismertetésére 2010 májusában került sor.⁽⁹⁾ Nagyjából ugyanebben az időben a Tanács megbízott egy kiemelkedő személyiségekből álló, többek között Mario Monti közreműködésével és a korábbi spanyol miniszterelnök, Felipe González elnöklete alatt működő vitacsoportot, hogy készítsen jelentést arról, hogy mi várható Európa számára 2030-ig.⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament a maga részéről – szintén 2010 májusában – elfogadta a Grech-jelentést, amely a 2010. május 20-án elfogadott, „Az egységes piac megvalósítása a fogyasztók és a polgárok számára” című állásfoglalásának⁽¹¹⁾ alapjául szolgált.

2.12 Alapjában véve mindezek a fontos dokumentumok felhívják a figyelmet arra, hogy radikális paradigmaváltás szükséges a belső piac megvalósítására vonatkozó politika meghatározása és végrehajtása során, mivel a jelenlegi modell már kifutott. Rámutatnak, hogy bár jelentős eredményeket sikerült elérni bizonyos területeken, azok általában kevésbé ismertek, nem megfelelőek és számos szempontból kiábrándítóak, ráadásul Európa éppen eközben szembesül váratlan kihívásokkal és fenyegető kilátásokkal.

2.13 Ezeket a megfigyeléseket és következtetéseket ráadásul széles körben kimutatják rendszeres, egymást követő belső piaci eredménytáblák,⁽¹²⁾ az Eurobarométer részletes és rendszeres közvélemény-kutatási és üzleti hangulatanalízisei, illetve az egyes tagállamokban a belső piac kapcsán szerzett tapasztalatok vizsgálatai, továbbá a fogyasztók belső piaccal kapcsolatos azonos eredménytáblái⁽¹³⁾ és az Európai Bizottság éves jelentései általában a közösségi jog alkalmazásáról,⁽¹⁴⁾ valamint különösen a fogyasztóvédelmi jogi vívmányokról.⁽¹⁵⁾ Ha megfelelően értelmezzük, helyes kritériumok szerint elemezzük és kritikusan vizsgáljuk őket, a fentiek alátámasztják az említett dokumentumokban kifejezésre juttatott aggodalmakat és kétségeket.

2.14 Bízunk abban, hogy az Európai Bizottság valóban módosítja az egységes piaccal kapcsolatos politikai hozzáállását annak érdekében, hogy reagáljon mindezekre a megállapításokra, és hogy a jelenlegi pénzügyi válság kontextusában teljesen új, eltérő álláspontra helyezkedik a 21. század egységes piaca kapcsán, így felelve meg a vezető politikai személyiségektől sorra érkező kijelentések által ébresztett várakozásoknak. A magas szinten versenyképes szociális piacgazdaság érdekében kijelölendő prioritásokról szóló dokumentum így némileg csalódást okozott, hiszen, bár számos elismert érdeme van, egyszerűen felsorol 50 elszigetelt, mindenféle világos stratégiai megközelítést nélkülöző intézkedést.⁽¹⁶⁾ A szöveg gyenge pont-

jaira és hiányosságaira az Európai Parlament 2011. április 6-i állásfoglalása⁽¹⁷⁾ egyértelműen mutat rá.

2.15 Ezt a hiányosságot az Európai Bizottság nemrégiben, a tizenkét „mozgatórugó” kiválasztásáról kiadott közleménye nem pótolja: nincsen egyértelmű közös vezérfonal, amely végigvezet a belső piac megvalósítása alapjául szolgáló politikai megközelítéseken, és amely megindokolná, hogy miért jobb ez a tizenkét mozgatórugó másoknál, például azoknál, amelyeket az EGSZB sorolt fel véleményében.⁽¹⁸⁾

2.16 Az Európai Bizottság elnöke és Michel Barnier európai biztos által a közelmúltban tett nyilvános kijelentések, valamint az Európai Bizottság által azóta ismertetett program⁽¹⁹⁾ azonban megerősíteni látszik azt a törekvést, hogy paradigmaváltást hajtsanak végre a jövőben a belső piac megvalósításával kapcsolatosan. Ez hallatszik ki a Krakói Nyilatkozatból,⁽²⁰⁾ valamint a *Notre Europe* „agytröszt” európai irányítóbizottságának közleményéből is.

3. Új paradigma a belső piac megvalósítására

3.1 Emlékeztetnünk kell arra, hogy a **belső piacnak** az uniós politikák keretében, valamint a Lisszaboni Szerződésben ma már rögzített alapelveknek **megfelelően történő megvalósítása nem egy önmagában való cél, hanem egyfajta módja vagy eszköze** egy sor, különböző területekre vonatkozó politikai célkitűzés elérésének.⁽²¹⁾

3.2 Fontos megismételni azt is, hogy ezek a célkitűzések **egyszerre gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi jellegűek, melyeket egyenrangúan kezelnek**, és hogy végső soron mindegyikük az emberek jólétét, valamint az emberi méltósággal, az egyenlőséggel, a szabadsággal, a szolidaritással, a demokráciával, a jogállamisággal és az emberi jogok tiszteletben tartásával kapcsolatos értékek (az EUMSZ 2. és 3. cikke) előmozdítását célozza.⁽²²⁾

3.3 Következésképpen a belső piac megvalósítására irányuló intézkedéseket, melyek céljai jogi szempontból ma jóval szélesebb körűek, mint 1957-ben, ezen elvek, értékek és célkitűzések mentén kell megközelíteni.

3.4 A belső piacot, melyet a kezdetekben egyértelműen egy föderatív jellegű Európa gazdasági gerinceként határoztak meg, az elmúlt 30 év fejleményei és napjaink valósága tükrében ma újra át kell gondolni. Nyilvánvaló, hogy a jelenlegi körülmények egyre inkább afelé haladnak, hogy a belső piacot pusztán szabadkereskedelmi övezetté alakítsák, amilyen az előd, az EFTA is volt, és a belső piac jövőjét nem egy nemzetek feletti politikai terv természetes eredményeként, hanem az **európai országok nemzeti érdekeinek legkisebb közös nevezőjeként** látatják.

3.5 Fontos tehát erélyesen megerősíteni azt a gondolatot, hogy a belső **piac feladata e nemzeti érdekek összefogása a gazdasági és pénzügyi kormányzás teljes mértékben**

⁽⁹⁾ Az egységes piac új stratégiája – Európa gazdasága és társadalmi szolgálatában.

⁽¹⁰⁾ *Európa 2030 projekt – Kihívások és lehetőségek*; közzétételére szintén 2010 májusában került sor.

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament A7-0132/2010 jelű állásfoglalása.

⁽¹²⁾ SEC(2011) 372 final, 2011. március 21.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 299 final, 2011. március 4., amelyet nagymértékben alátámasztott az Eurobarométer 2011. júliusi *elektronikus hírközlési háztartási felmérése* is.

⁽¹⁴⁾ COM(2010) 538 final, 2010. október 1.

⁽¹⁵⁾ HL C 18., 2011.1.19., 100. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 132., 2011.5.3., 47. o.

⁽¹⁷⁾ Az EP A7-0072/2011 jelű állásfoglalása, amely a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság „Egységes Piac az európaiak számára” című (2010/2278 (INI), PE 456.691v02-00, 2011. március 24.) jelentésén alapul. Előadó: António Fernando Correia de Campos.

⁽¹⁸⁾ HL C 24., 2012.1.28., 99. o.

⁽¹⁹⁾ COM(2011) 777 final, 2011. november 15.

⁽²⁰⁾ Miután 2011. október 3–4-én megrendezték (örömrökre) az egységes piaci fórumot.

⁽²¹⁾ HL C 93., 2007.4.27., 25. o.

⁽²²⁾ HL C 182., 2009.8.4., 1. o.

integrált intézményi rendszerében, melynek modelljét újra kell definiálni és rövid időn belül konkrét formába kell önteni.

3.6 Az első lépés ebbe az irányba, ha reálisan mérjük fel **magának a belső piacnak a határait**, és nem próbáljuk olyanná formálni, amilyen nem lehet vagy nem kellene, hogy legyen, gyakran felesleges és indokolatlan intézkedéseket erőltetve, melyek csak nehezítik a vállalkozások, különösen a – szabad-foglalkozásokat is magukba foglaló – kkv-k⁽²³⁾ működését. Olykor nem indokoltak a teljes harmonizációra irányuló intézkedések, mivel más értékeknek, pl. a minőségbiztosításnak kell elsőbbséget élvezniük, többek között a fogyasztói jogok és a fogyasztóvédelem bizonyos aspektusai esetében. Itt a harmonizációs szempontok mellett az „erő a sokféleségben” vezérelvnek és hitvallásnak ismét központi szerepet kellene betöltenie az európai belső piaci politikában.

3.7 Elengedhetetlen, hogy határozott és megalkuvást nem tűrő módon, engedmények nélkül vigyük előre a **„Jobb szabályozás” elnevezésű programot**. Az EGSZB mindig is aktívan közreműködött⁽²⁴⁾ ebben a programban, nemcsak a technika-ileg megalapozott szövegek kidolgozása, valamint az értelmetlen és káros bürokrácia csökkentése céljából, hanem elsősorban azért, hogy **proaktívan közelítse meg a jogalkotást és az adminisztratív gyakorlatokat**, valamint hogy hatékonyan bevonja a civil társadalmat és az érintett gazdasági köröket a jogszabályok kialakításának és meghatározásának valamennyi szakaszába. Konkrétan úgy véli, hogy nagyobb jelentőséget kellene tulajdonítani az **előzetes hatásvizsgálatoknak**, az egységes jogszabályi háttér megteremtésének eszközeként pedig indokolt esetben szisztematikusan **rendeleteket** kellene alkalmazni az **irányelvek helyett**, illetve merni kipróbálni új, a jelenlegi jogszabályi tárháznál megfelelőbb eszközöket, mint például a **fakultatív rendszerek** választását ott, ahol az kellően indokolt.⁽²⁵⁾ Ugyanilyen bátorságra van szükség ahhoz is, hogy teljességgel eltekintsünk a közös kezdeményezésektől, ha azok nem hatékonyak és nem jelentenek előnyt.

3.8 Ugyanilyen fontos **felülvizsgálni, egyszerűsíteni és kodifikálni a közösségi vívmányokat és az adminisztratív formásokat**,⁽²⁶⁾ továbbá eltávolítani mindazt, ami hiábavaló, felesleges, kontraproduktív vagy akár káros.⁽²⁷⁾ Kellő gondossággal kell azonban eljárni, mivel a koordináció hiánya ahhoz vezethet, hogy a jogszabályozás olyan alapvetően fontos aspektusait söpörjük félre, amelyek pedig számos terület számára kulcsfontosságúak.

⁽²³⁾ HL C 376., 2011.12.22., 51. o.

⁽²⁴⁾ HL C 24., 2006.1.31., 39. o.; HL C 175., 2007.7.27., 21. o.; HL C 48., 2011.2.15., 107. o.

⁽²⁵⁾ HL C 24., 2006.1.31., 52. o.; HL C 175., 2009.7.28., 26. o.; HL C 21., 2011.1.21., 26. o.

⁽²⁶⁾ Az Európai Bizottság „A közösségi vívmányok korszerűsítése és egyszerűsítése” (COM(2003) 71 final, 2003. február 11.) című közleményében meghatározott megközelítést átveve, amelyet az EGSZB egyértelműen támogatott (HL C 112., 2004.4.30., 4. o.), és amelyről úgy tűnik, hogy azóta megfeledeztek.

⁽²⁷⁾ Lásd a következő véleményeket: HL C 14., 2001.1.16., 1. o.; HL C 125., 2002.5.27., 105. o.; HL C 133., 2003.6.6., 5. o.; HL C 309., 2006.12.16., 18. o.; HL C 10., 2008.1.15., 8. o.

3.9 **Szabályozni, de nem megfojtani: ez lehetne a mottó.** Ehhez nemcsak innovatívnak és kreatívnak kell lenni, hanem friss szemmel kell tekinteni a jogalkotási és adminisztratív egyszerűsítéssel foglalkozó független szakértői csoport első jelentésében megfogalmazott javaslatokra, melyek nagy többsége nem valósult meg, azonban továbbra is releváns marad és megfelelő végrehajtást igényel.⁽²⁸⁾

3.10 Fontos szerep hárul a nemcsak a termékekre, hanem a szolgáltatásokra is alkalmazandó „új megközelítés” szerinti **egységesítésre**.⁽²⁹⁾ Ugyanakkor itt is pontosan meg kellene vizsgálni a végrehajtandó intézkedésekkel kapcsolatos igényt, azok hatékonyságát és hatásait, hogy a szolgáltatások szabványosításánál ésszerű legyen a belső piacra vonatkozó szolgáltatások közötti differenciálás.

3.11 Ehhez hasonlóan új lendületet és szélesebb látókört kell adni a **belső piaci információs rendszernek (IMI)**, kiterjesztve annak hatókörét, illetve az EGSZB által számos alkalommal tett javaslatokkal és ajánlásokkal⁽³⁰⁾ összhangban megerősítve az adminisztratív együttműködést. Ugyanabban a szellemben újra kell fogalmazni a SOLVIT hálózatot, új keretet és megfelelő eszközöket biztosítva számára.

3.12 A **belső piac kialakítását vezérlő legfontosabb elveket** szintén újra kell gondolni, különösen a kölcsönös elismerés,⁽³¹⁾ a szubszidiaritás,⁽³²⁾ az arányosság⁽³³⁾ és az elővigyázatosság elvét – ez utóbbi eddig olyan konkrét területekre korlátozódott, mint az élelmiszer-biztonság, pedig általános elv rangjára kellene emelni –, újrafogalmazva azokat és lefektetve meghatározásuk új módjait, melyek közelebb állnak az emberek valódi érdekeihez.

3.13 **Gondosan kell meghatározni a prioritásokat.** Ez nem azt jelenti, hogy többé-kevésbé véletlenszerűen kiragadunk néhány kiemelt intézkedést, hanem hogy olyan jól meghatározott kritériumok alapján cselekszünk, melyek egyértelmű politikai megközelítést tükröznek – amelynek Európa még mindig híján van, és amelynek **abszolút kiemelt helyet** kell biztosítania **az embereknek**.

⁽²⁸⁾ COM(95) 288 final, 1995. június 21.

⁽²⁹⁾ Lásd a következő véleményeket: HL C 120., 2008.5.16., 1. o., HL C 376., 2011.12.22., 69. o. és HL C 68, 2012.3.6., 35o.

⁽³⁰⁾ Lásd az alábbi véleményt: HL C 43., 2012.2.15., 14. o., valamint a benne felsorolt korábbi véleményeket.

⁽³¹⁾ Különösen a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásáról szóló európai bizottsági jelentésekre utalunk, mely az Európai Bizottság 1999. június 16-i közleményével (COM(99) 299 final) vette kezdetét, azonban később feledésbe merült. Lásd HL C 116., 2001.4.20., 14. o.

⁽³²⁾ A Molitor jelentésre hivatkozunk, hogy megcáfoljuk az ellene felhozott megalapozatlan vádat: „egy lépés előre, kettő hátra” (lásd Alexis Feral, *Le principe de subsidiarité, progrès ou status quo après le Traité d'Amsterdam?*, in *Revue du Marché unique européen*, I, 1998, 95. o.), amiatt az ügyetlenkedés miatt, amellyel az Európai Bizottság azt alkalmazta, a változás valódi kihívásává alakítva, ahogyan azt Jacques Delors megálmodta.

⁽³³⁾ Itt tekintetbe kell venni az Európai Bizottság egymást követő éves jelentéseiről készült különböző EGSZB-veleményeket, a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 9. cikkének megfelelően.

3.14 **A szolgáltatási szektornak általában, ⁽³⁴⁾ és közelebbről a lakossági pénzügyi szolgáltatásoknak ⁽³⁵⁾** kiemelt helyen kell szerepelniük e prioritások között, mivel a belső piac megvalósításában megmutatkozó deficit itt a legsúlyosabb, miközben pontosan itt van a legnagyobb szükség az innovációra, nemcsak az intézkedések, hanem az alkalmazandó eszközök tekintetében is. Az EGSZB különösen arra kéri az Európai Bizottságot, hogy rendszeresen és átlátható módon tegyen jelentést a szolgáltatási irányelv végrehajtásáról. Ez az irányelv mindaddig az egyetlen olyan jogszabály, amely gondoskodik a szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelmének elindulásáról.

3.15 Különös figyelmet érdemel a **határokon átívelő elektronikus kereskedelem belső piacának** gyakorlati megvalósítása általában az európai fogyasztók, és különösen a kevésbé hozzáférhető területeken vagy a valamilyen fogyatékkal élők számára megnyilvánuló társadalmi-gazdasági előnyök okán. Egy ilyen piac hasznára válna az uniós vállalkozásoknak is, különösen a kkv-knak, mivel hatékony megoldást kínálna egy sor régóta azonosított problémára és kérdésre. Mindaddig azonban nem kerültek kidolgozásra azok az eszközök és mechanizmusok, amelyek létfontosságúak a fogyasztók bizalmának biztosításához és védelmük garantálásához, valamint a vállalkozásbarát környezet megerősítéséhez. ⁽³⁶⁾

3.16 Ez különösen igaz a piac szétfűzöttségére, az alkalmazandó szabályok közötti eltérésekre, a magánélet védelmével és az adatok titkosságával kapcsolatos bizonytalanságra, a tranzakciók biztonságára, a vitás kérdések során szükséges jogi védelemre, az illegális online szolgáltatások létezésére, a kalózkodásra és a számítástechnikai bűnözésre. Ezekkel közösen kell foglalkozniuk az Európai Bizottság különböző főigazgatóságainak, egy **valódi digitális belső piacra vonatkozó koherens jogi keret** meghatározása céljából.

3.17 Az **uniós jogszabályok hatékony alkalmazása** egy olyan terület, ahol további erőfeszítésekre van szükség, és ahol az EU sajnálatos módon nem ért el meggyőző eredményeket. Ez az egyetlen módja annak, hogy garantáljuk a szabályok betartását és a szabályozás hatékonyságát, ⁽³⁷⁾ és nem szabad, hogy az „adminisztratív együttműködés” szűkös keretére korlátozódjon. ⁽³⁸⁾ Az európai polgárok számára kulcsfontosságú e tekintetben az **európai szintű kollektív fellépéshez való jog**, melyet egyértelműen és további késedelem nélkül be kell vezetni, mivel ez a végső eszköz arra, hogy felelősségi köröket

⁽³⁴⁾ Lásd a következő véleményeket: HL C 221., 2005.8.8., 113. o.; HL C 175., 2007.7.27., 14. o.; HL C 318., 2011.10.29., 109. o.

⁽³⁵⁾ Lásd a következő véleményeket: HL C 56., 1997.2.24., 76. o.; HL C 95., 1998.3.30., 72. o.; HL C 209., 1999.7.22., 35. o.; HL C 157., 2005.6.28., 1. o.; HL C 302., 2004.12.7., 12. o.; HL C 221., 2005.9.8., 126. o.; HL C 65., 2006.3.17., 113. o.; HL C 65., 2006.3.17., 134. o.; HL C 309., 2006.12.16., 26. o.; HL C 318., 2006.12.23., 51. o.; HL C 115., 2006.5.16., 61. o.; HL C 100., 2009.4.30., 84. o.; HL C 27., 2009.2.3., 18. o.; HL C 100., 2009.4.30., 22. o.; HL C 228., 2009.9.22., 62. o.; HL C 228., 2009.9.22., 66. o.; HL C 218., 2009.9.11., 30. o.; HL C 318., 2011.10.29., 133. o.

⁽³⁶⁾ Az Európai Bizottság 2009. október 22-i, az *EU-ban a vállalkozások és a fogyasztók közötti, határokon átnyúló e-kereskedelméről* (COM(2009) 557 final) szóló közleménye ellenére.

⁽³⁷⁾ Lásd a következő véleményeket: HL C 317., 2009.12.23., 67. o.; HL C 18., 2011.1.19., 95. o.

⁽³⁸⁾ HL C 128., 2010.5.18., 103. o.

határozzunk meg az európai uniós szabályok megsértése esetén, és ezáltal ösztönözzük az említett szabályok önkéntes tiszteletben tartását. ⁽³⁹⁾

3.18 A legfontosabb mégis **egy olyan belső piac paramétereinek** a meghatározása lesz, **amely az embereket - mint egyéneket és mint polgárokat - a középpontba helyezi.** Ezt a feladatot nem szabad bármilyen, többé-kevésbé tisztán látó „bölcsek csoportjára” bízni, hanem a polgárok és a civil társadalom konkrét hozzájárulása alapján kell kidolgozni, aggodalmak és kérések, valamint frusztrációik és csalódásaik figyelembevételével.

3.19 Miközben sürgető szükség van az intézkedésre, fontos biztosítani, hogy ez a fellépés koordinált és megfelelően átgondolt legyen. Ezért az EGSZB egy **elméleti útkeresési szakasz** megkezdését javasolja, 20 évvel 1992 után. Ehhez való hozzájárulásként szeretne néhány olyan paraméterre rámutatni, amelyet alapvetően fontosnak tart megvitatni.

3.19.1 Először is vitát kell nyitni arról, hogy a belső piaci politikát hogyan kell egyértelműen vezérelniük az **Európai Unió Alapjogi Chartájában** megfogalmazott alapelveknek és kulcsfontosságú célkitűzéseknek, főként a IV. és a V. Címbe foglaltaknak, különös tekintettel a szociális dimenzió és a fogyasztói jogok megerősítésére. ⁽⁴⁰⁾

3.19.2 Vitára van szükség azzal kapcsolatban is, hogy hogyan lehet **összekapcsolni az ágazati politikákat egy közös stratégiai célkitűzésen belül**, mely a gazdasági, ipari, kereskedelmi, közlekedési, energiaügyi, környezetvédelmi, fogyasztói és versenypolitikákat **egy olyan átfogó jogi keretbe fogja össze, mely előmozdítja az integrációt és növeli a szociális és társadalmi partnerek** (fogyasztók, háztartások, munkavállalók, vállalkozások, NGO-k stb.) **bizalmát.** Ez azt jelentené, hogy újra kell értékelni az Európa 2020 stratégiát, és új lendületet kell adni neki.

3.19.3 Hasonlóképpen meg kell vitatni, hogy hogyan lehet megerősíteni az **emberek szabad mozgását és mobilitását** általában, és közelebbről a munkavállalókat (legyenek azok alkalmazottak vagy önfoglalkoztatottok), a tanárokat és a diákokat, biztosítva azt, hogy szociális jogaik – társadalombiztosítás, jogi védelem, baleset- és egészségbiztosítás, öregségi nyugdíj stb. – minden körülmények között és mindenemű megkülönböztetés nélkül tiszteletben legyenek tartva, és ezzel egyidejűleg felülvizsgálva az oktatási és szakképzések elismerését. Ennek során a fogyasztók biztonságával és egészségével szembeni magas minőségi követelményeknek kellene az Unióban a mércének lennie.

⁽³⁹⁾ Az EGSZB-t joggal a kollektív fellépések bajnokának tekintik, amely számos véleményt szentelt ennek a kérdésnek, köztük elsősorban a következőket: HL C 309., 2006.12.16., 1. o.; HL C 324., 2006.12.30., 1. o.; HL C 162., 2008.6.25., 1. o.; HL C 228., 2009.9.22., 40. o.; HL C 128., 2010.5.18., 97. o.

⁽⁴⁰⁾ Itt kellően figyelembe kell venni a következő dokumentumok megállapításaiból levont következtetéseket: *A Bizottság jelentése a hatékony uniós polgárság irányába történő 2007 és 2010 közötti előrehaladásról* (COM(2010) 602 final, 2010. október 27.), és az egyidejűleg közzétett *2010. évi jelentés az uniós polgárságról – Az uniós polgárok jogainak érvényesítése előtt álló akadályok felszámolása* (COM(2010) 602 final, 2010. október 27.).

3.19.4 A társadalmi befogadás és a foglalkoztatás előmozdítása érdekében meg kell vitatni azt is, hogy hogyan lehet **hatékonyan megnyitni a munkaerőpiacokat** minden európai polgár számára. Az indokolatlan korlátozásoknak és megkülönböztetéseknek alapos vizsgálatot követően véget kell vetni.

3.19.5 Különös figyelmet érdemlő aspektus **általában a szociális gazdaság vállalkozásai**, és közelebbről az európai alapítványok, kölcsönös önszegélyező társaságok és szövetségek **számára szóló megfelelő jogi keret** meghatározása, mely már oly régóta várat magára.

3.19.6 Ugyanilyen sürgető az **általános érdekű szolgáltatások, és különösen a szociális szolgáltatások egyértelmű jogi**

keretének meghatározásáról folytatandó vita, minőségi kritériumokat állítva fel az alapvető közszolgáltatások esetében, illetve pontosítva a közbeszerzésekre, a versenyre és az állami támogatásokra alkalmazandó szabályokat. ⁽⁴¹⁾

3.20 Végezetül pedig erőforrásokat és erőfeszítéseket kell szálni közös erővel az **egységes piacra vonatkozó hatékony kommunikációs politikára** egy Európáról szóló koherens és integrált, átfogóbb kommunikációs politika keretében, mely bevonja az embereket, és kellően figyelembe veszi a közvéleményt és az európai közösségi médiát annak érdekében, hogy a digitális média innovatív felhasználása révén megbízható információkkal lássa el az európai polgárokat, elsősorban a fogyasztókat. ⁽⁴²⁾

Kelt Brüsszelben, 2012. február 22-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Staffan NILSSON

⁽⁴¹⁾ Lásd az EGSZB véleményét: HL C 161., 2007.7.13., 80. o.

⁽⁴²⁾ Lásd az EGSZB feltáró véleményét: HL C 27., 2009.2.3., 152. o., valamint a következő saját kezdeményezésű véleményt: HL C 44., 2011.2.11., 62. o.